

วิทยานิพนธ์
เรื่องพึงพอใจในสวัสดิการแรงงานของลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิต
ประเภทและขนาดต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ

satisfaction on Labour Welfare Service in Manufacturing Industry :

A Case Study of Different Kinds & Sizes in Samut Prakan Province.

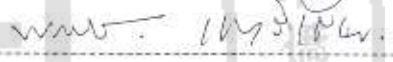
.....กษา นางสาวประทีป ไกรสรโกวิท

รหัสประจำตัว 389009

ปีการศึกษา 2540

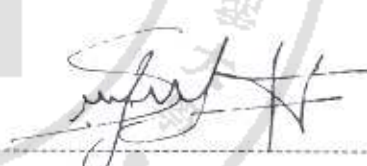
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และทบวงมหาวิทยาลัย ได้ตรวจสอบและอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2541

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

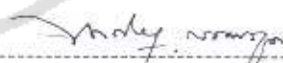

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรธรราย นแสงวิเชียร)

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

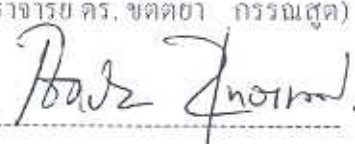
ประธานกรรมการ

.....
(อาจารย์ ดร. สุกรรัฐ หงษ์มณี)

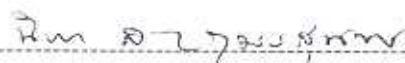
กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชิตติยา กรรรณสุต)

กรรมการ

.....
(อาจารย์ ดร. โชคชัย สุทธาเวช)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากทบวงมหาวิทยาลัย

.....
(รองศาสตราจารย์ น.ก. ศ. ดุมนรสุนทร)

วิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจในสวัสดิการแรงงานของลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิต
ประเภทและขนาดต่างๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ
Satisfaction on Labour Welfare Service in Manufacturing Industry :
A Case Study of Different Kinds & Sizes in Samut Prakan Province.
ชื่อนักศึกษา นางสาวประทีป ไกรนรโกวิท
รหัสประจำตัว 389009
ปีการศึกษา 2540

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจในสวัสดิการแรงงานที่อยู่ในช่วงก่อนเกิด
วิกฤตเศรษฐกิจในเดือนกรกฎาคม 2540 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบชนิดของสวัสดิการ
แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ ในจังหวัด
สมุทรปราการ 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของลูกจ้างที่มีต่อสวัสดิการแรงงานในโรงงาน
อุตสาหกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในสวัสดิ
การแรงงานของลูกจ้างดังกล่าว กลุ่มตัวอย่าง คือ ลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมผลิตในจังหวัด
สมุทรปราการ จำนวน 450 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้เป็นแบบสอบถามและแบบวัดความพึงพอใจ
ในสวัสดิการแรงงาน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+ เพื่อศึกษา
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสถิติโลสแล้ว ค่าความแปรปรวน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

ผลการศึกษาพบว่าลูกจ้างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 20-29 ปี สถานภาพสมรส
แล้วและไม่สมรสใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่ไม่มีบุตร อาศัยอยู่บ้านเช่าหรือเช่าห้องพัก จบการศึกษ
ม.1-ม.6 อายุการทำงาน 1-5 ปี เป็นลูกจ้างรายเดือน เงินเดือนเฉลี่ย 10,155.80 บาท/เดือน
ค่าตำแหน่งเฉลี่ย 1,562.60 บาท/เดือน ค่าครองชีพเฉลี่ย 727.98 บาท/เดือน ค่าล่วงเวลาเฉลี่ย
2,462.05 บาท/เดือน ค่าเช่ากะเฉลี่ย 614.88 บาท/เดือน ค่าเบี้ยขยันเฉลี่ย 485.25 บาท/เดือน และมี
รายได้อื่น ๆ เฉลี่ย 4,694.83 บาท/เดือน มีภาระค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 8,078.46 บาท/เดือน

การศึกษาความพึงพอใจในสวัสดิการแรงงานทั้ง 7 ด้าน พบว่าลูกจ้างมีความพึงพอใจสูง
สุดต่อไปนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจ คือ วันหยุดตามประเพณีที่ได้รับค่าตอบแทน 2) ด้านสุขภาพอนามัย
คือสวัสดิการตรวจสุขภาพร่างกายประจำปี 3) ด้านความปลอดภัยในการทำงาน คืออุปกรณ์ป้องกัน
อันตรายส่วนบุคคลในการทำงาน 4) ด้านความมั่นคงในการทำงาน คือ สวัสดิการกองทุนเงินสะสม
5) ด้านนันทนาการ คือ ตู้เก็บสิ่งของส่วนตัว 6) ด้านการศึกษา คือ การจัดฝึกอบรมเพิ่มความรู้และ

ทักษะ 7) ด้านประกาศเกียรติคุณการยกย่องชมเชย คือ การประกาศเกียรติคุณการยกย่องชมเชยผู้ได้รับแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธของการจัดสวัสดิการแรงงานกับขนาดของโรงงาน พบว่าโรงงานขนาดเล็กมีการจัดเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสุขภาพอนามัย ขนาดกลางมีการจัดเฉพาะด้านเศรษฐกิจสุขภาพอนามัย นันทนาการและการศึกษา ส่วนขนาดใหญ่ มีการจัดสวัสดิการแรงงานทั้ง 7 ด้าน

จากการศึกษาความแตกต่างของความพึงพอใจในสวัสดิการแรงงานตามตัวแปร 7 ชนิด คือ ประเภทอุตสาหกรรม ขนาดของโรงงาน เพศ การอยู่อาศัย การศึกษา ประเภทลูกจ้างและตำแหน่ง พบว่าตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในสวัสดิการแรงงานแตกต่างกัน คือ 1) ประเภทอุตสาหกรรมพบว่าการผลิตสิ่งทอสิ่งถักเครื่องแต่งกายและหนังสัตว์ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าและออมทรัพย์ ส่วนอุตสาหกรรมโลหะขั้นมูลฐานมีคือวันหยุดประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับค่าตอบแทน 2) ขนาดของโรงงาน พบว่าโรงงานขนาดเล็กมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในสภาพแรงงาน 3) เพศ พบว่าเพศหญิงมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการจัดให้มีความรู้ด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน 4) การอยู่อาศัย ผู้ที่พักอาศัยที่พักของบริษัท มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในวันลาหยุดประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับค่าตอบแทนการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าและออมทรัพย์ 5) การศึกษา ผู้จบปริญญาตรีมีความพึงพอใจคือวันลาหยุดประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับค่าตอบแทนขณะที่ผู้จบประถมศึกษา 6) มีคือสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากกองทุนเงินทดแทนและประกันสังคม 6) ประเภทลูกจ้าง ลูกจ้างรายเดือนมีความพึงพอใจต่อการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าและออมทรัพย์ ลูกจ้างรายวันมีความพึงพอใจคือสภาพแรงงาน 7) ตำแหน่ง หัวหน้างานฝ่ายผลิตและผู้ช่วย มีความพึงพอใจวันหยุดประเภทต่างๆ ที่ได้รับค่าตอบแทนขณะที่พนักงานฝ่ายผลิตมีคือสภาพแรงงาน

จากผลการศึกษา พบประเด็นที่ข้อเสนอแนะดังนี้

1) โรงงานประเภทอุตสาหกรรมการผลิตอาหารเครื่องดื่ม และยาสูบการผลิตสิ่งทอสิ่งถักเครื่องแต่งกายหนังสัตว์ และโรงงานขนาดเล็กและขนาดกลางควรสนับสนุนการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาที่ให้ทางเลือกหลากหลายตามความเหมาะสมสำหรับลูกจ้าง ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนรวมทั้งการฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มคุณภาพ

2) หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการแรงงาน ควรขอความร่วมมือจากระดับจังหวัดและสถานประกอบการเพื่อจัดลานแสดงความคิดเห็นในระดับจังหวัดและในสถานประกอบการเพื่อให้ลูกจ้างได้พบปะสังสรรค์ แสดงความคิดเห็น พักผ่อนหย่อนใจ และกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความสามัคคีและบริการสร้างสรรค์ร่วมกัน

3) ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบสวัสดิการในอุตสาหกรรมที่เหลืออีก 9 หมวดใหญ่ เช่น การก่อสร้าง การขนส่ง การขายปลีก บริการการเงิน เพื่อเสริมเต็มเกิดองค์ความรู้รวม

Thesis Title Satisfaction on Labour Welfare Service in Manufacturing Industry :
 A Case Study of Different Kinds & Sizes
 in Samut Prakan Province.

By Miss Pratin Kraisormkovit

Identification No. 389009

Degree Master of Social Work (M.S.W.)

Major Social Welfare Project Management

Academic Year 1997

ABSTRACT

This research aims to study the satisfaction on labour welfare service as provided by manufacturing industries of different kinds and sizes before the economic crisis occurred in July 1997.

The objectives of this study are (1) to compare the labour welfare service in manufactories of different sizes. (2) to find out the degree of satisfaction on such services in manufactories of different kinds. (3) to study factors effecting their satisfaction on such welfares.

The sample of 450 employees were picked up from manufactories of different kinds and sizes in Samut Prakarn Province. Questionnaires to measure satisfaction were distributed to collect data and SPSS/PC+ computer program was used to analyse data in the form of percentage, arithmetic mean, standard deviation, crosstabulation, chi-square, one-way analysis of variance and normal regression analysis.

Result of the study showed that the employees were mostly male, 20-29 year old, single and married nearly equal with mostly no children, living in rent houses or rooms, Mathayom1-6 educational background, working experience 1-5 years, mainly work on monthly basis of average wage per month of 10,155.80 baht, with additional income 1,562.60 baht for status position, 727.98 baht for cost of living allowance, 2,462.05 baht of overtime allowance, 614.88 baht for shift work, 485.25 baht for diligent attendance and 4,694.83 baht for others. While monthly average expense was 8,078.46 baht.

Thesis Title Satisfaction on Labour Welfare Service in Manufacturing Industry :
 A Case Study of Different Kinds & Sizes
 in Samut Prakan Province.

By Miss Pratin Kraisonkavit

Identification No. 389009

Degree Master of Social Work (M.S.W.)

Major Social Welfare Project Management

Academic Year 1997

ABSTRACT

This research aims to study the satisfaction on labour welfare service as provided by manufacturing industries of different kinds and sizes before the economic crisis occurred in July 1997.

The objectives of this study are (1) to compare the labour welfare service in manufactories of different sizes. (2) to find out the degree of satisfaction on such services in manufactories of different kinds. (3) to study factors effecting their satisfaction on such welfares.

The sample of 450 employees were picked up from manufactories of different kinds and sizes in Samut Prakarn Province. Questionnaires to measure satisfaction were distributed to collect data and SPSS/PC+ computer program was used to analyse data in the form of percentage, arithmetic mean, standard deviation, crosstabulation, chi-square, one-way analysis of variance and normal regression analysis.

Result of the study showed that the employees were mostly male, 20-29 year old, single and married nearly equal with mostly no children, living in rent houses or rooms, Mathayom1-6 educational background, working experience 1-5 years, mainly work on monthly basis of average wage per month of 10,155.80 baht, with additional income 1,562.60 baht for status position, 727.98 baht for cost of living allowance, 2,462.05 baht of overtime allowance, 614.88 baht for shift work, 485.25 baht for diligent attendance and 4,694.83 baht for others. While monthly average expense was 8,078.46 baht.

Regarding to levels of satisfaction in seven areas of labour welfare service with which employees were satisfied, the study found that (1) Economic : public holidays with pay; (2) Health : annual health check-up; (3) Safety : personnel safety equipment; (4) Job security : pension funds; (5) Recreation : personal lockers; (6) Education : in-house training; (7) Morale : an announcement of promotion.

On the relationship between labour welfare service and size of factories, the study found that the small ones offered economic and health care, while the medium provided economic, health care, recreation and education and the large ones did all.

The employees' satisfaction of those labour welfare service varied according to kinds and sizes of factories, employees' sex, their living quarters, educational background, position and types of employees. The study also revealed that all variables effecting their satisfaction in the following ways (1) Kinds : employees in garment and leather factories were satisfied with the set up of cooperative store, while those in base metal factories with the provision of leaves with pay. (2) Size : employees in small factories with their Labour unions. (3) Sex : female employees with health with and safety education. (4) Housing : employees living in company's accomodation with leaves with pay and cooperative stores. (5) Education : employees of bachelor's degree with leave with pay while those of Prathom 6 with compensation fund and social security fund. (6) Types of employment : monthly based employees with cooperative stores while daily based employees with labour unions. (7) Position : production chiefs and assistant chiefs with leaves with pay while production workers with labour unions.

Suggestions derived from these study are : 1) Food and beverage, textile garment and leather factories of small and medium size should strengthen welfare service on further education and skill training both formal and non formal of different types to suite their needs. 2) Government agencies related to labour welfare, in cooperation with provincial authorities and enterprises should provide an open platform for employees to join each others, exchange their opinions and arrange their recreation to create esprit de corps, and creative activities. 3) To promote a comparative study on labour welfare service as launched in the rest of industry sectors i.e. construction, transportaion, retail trade, financial service, etc. to fulfil the body of knowledge.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของ อาจารย์ ดร. สุภรัฐ หงษ์มณี ประธานกรรมการ และได้รับความกรุณาจาก อาจารย์รัชฎา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายังให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนได้ช่วยเหลือด้านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติอย่างจริงจังและด้วยความเมตตาแก่ผู้วิจัย รวมถึงตลอดทั้งกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์รองศาสตราจารย์ ดร. ชัดติยา วรรณสุด ดร. โชคชัย สุทนต์ และ รองศาสตราจารย์นิภา ศ. ตุมรสุนทร ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งคณะกรรมการควบคุมและสอบวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข และเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณท่านคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่าน ตลอดจนอาจารย์พิเศษทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่าแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ ท่านวีระ รอดเรือง ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณท่านหัวหน้าสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน นายนิพนธ์ นาคเปลิว และฝ่ายคุ้มครองแรงงาน ฝ่ายงานด้านวิชาการ จังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือข้อมูลด้านแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ

ขอขอบพระคุณ สถานประกอบการ ผู้จัดการฝ่ายบุคคล สหภาพแรงงาน พนักงานในสถานประกอบการทุกท่าน ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความร่วมมือและความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากท่าน รวมถึงผู้ที่ไม่ได้กล่าวนามที่มีส่วนช่วยเหลืองานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้ศึกษาขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ นางสาวจิราพร อรุณพูลทรัพย์ ที่ได้เป็นกำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือตลอดมา และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นที่ได้เป็นกำลังและให้ความช่วยเหลือ

สุดท้ายขอขอบพระคุณ ครอบครัวยังมีน้อย ทุกท่าน คุณเสิบพงษ์ ยังมีน้อย และ คุณประไพ ไกรสรโกวิท ที่มีส่วนช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุนให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้